

กลุ่มสาระประวัติศาสตร์ ป. 5

อาณาจักรธนบุรี

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

โดย

ครูพิมพ์ร ชาน่าน

ช่วยกันตอบ

นักเรียนรู้จักศิลปกรรม
สมัยธนบุรีอะไรบ้าง

- สถาปัตยกรรม เช่น พระแท่นบรรทม
- จิตรกรรม เช่น สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ

- สถาปัตยกรรม
- จิตรกรรม

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม

ส่วนใหญ่เลียนแบบสถาปัตยกรรม
สมัยอยุธยา

ช่างกรุงธนบุรีเป็นช่างฝึกหัดใหม่
ฝีมือไม่อาจเทียบเท่าฝีมือช่างสมัยอยุธยา
ที่ถูกกวาดต้อนไปพม่าได้

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม

งานฝีมือที่เป็นตัวอย่าง ได้แก่

- พระแท่นบรรทมที่เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
- พระแท่นบรรทมที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารเล็ก วัดอินทาราม

เรื่องน่ารู้: ช่างไทยสมัยธนบุรี

ช่างไทยสมัยธนบุรีมีเหลือน้อยมาก งานช่างในสมัยธนบุรีจึงหาได้ยาก
ที่เห็นอยู่บ้าง ได้แก่

1. พระแท่นบรรทม ประดิษฐานอยู่ที่วัดอินทาราม ฝั่งธนบุรี
2. พระแท่นบรรทม ประดิษฐานอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
3. พระแท่นสำหรับทรงเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ประดิษฐานอยู่ภายใน
พระวิหารเล็ก หน้าพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม
4. ตู้ลายรดน้ำอยู่ในหอพระสมุควชิรญาณ ภายในหอสมุดแห่งชาติ
5. ท้องพระโรงพระราชวังเดิม ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกองทัพเรือ

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ศิลปกรรม

จิตรกรรม

จิตรกรรมที่จัดวางงดงาม
เช่น สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ศิลปกรรม

จิตรกรรม

เขียนภาพพระพรหม
ให้มีเพียงหน้าเดียว

สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง
ฉบับกรุงธนบุรี

ความ
แตกต่าง

สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง
ฉบับสมัยอยุธยา

เขียนภาพพระพรหม
มี 4 หน้า

3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

ศิลปกรรม

จิตรกรรม

ในสมุดภาพมีแผนที่แสดง
เส้นทางและที่ตั้งเมืองต่าง ๆ
เช่น เมืองชายทะเล
ตามความรู้ในสมัยนั้น

กิจกรรม จับคู่อะไรอยู่ที่ไหน

1. พระแท่นบรรทมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

2. ตู้ลายรดน้ำ

3. ท้องพระโรงพระราชวังเดิม

กองทัพเรือ

หอสมุดแห่งชาติ

วัดอินทาราม ฝั่งธนบุรี

กิจกรรม เติมคำหรือข้อความ

1. ตัวอย่างสถาปัตยกรรมสมัยธนบุรีที่เลียนแบบสมัยอยุธยา คือ _____
พระแท่นบรรทม
2. จิตรกรรมที่จัดวางงดงามสมัยธนบุรี คือ สมุคภาพไตรภูมิพระร่วง
3. สถาปัตยกรรมสมัยธนบุรีส่วนใหญ่เลียนแบบสถาปัตยกรรมสมัย อยุธยา
4. ช่างสมัยธนบุรีมีฝีมือไม่อาจเทียบเท่าช่างสมัยอยุธยาได้ เพราะ _____
เป็นช่างฝึกหัดใหม่
5. สมุคภาพไตรภูมิพระร่วงฉบับกรุงธนบุรีเขียนภาพพระพรหมมี หน้าเดียว

สรุปความรู้

ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีด้านศิลปกรรม (สถาปัตยกรรม)

- ส่วนใหญ่เลียนแบบสมัยอยุธยา
- ช่างส่วนใหญ่เป็นช่างฝึกหัดใหม่
- งานที่เป็นตัวอย่าง เช่น พระแท่นบรรทมที่เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร พระแท่นบรรทมที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารเล็ก วัดอินทาราม

สรุปความรู้

ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีด้านศิลปกรรม (จิตรกรรม)

- จิตรกรรมที่จัดวางงดงาม เช่น สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง ซึ่งแตกต่างจากสมุดภาพไตรภูมิพระร่วงสมัยอยุธยา คือ เขียนภาพพระพรหมให้มีเพียงหน้าเดียวแทนที่จะมี 4 หน้าอย่างสมัยอยุธยา สมุดภาพนี้มีแผนที่แสดงเส้นทางและที่ตั้งเมืองต่าง ๆ เช่น เมืองชายทะเล

อ่านและสืบค้นผลงานที่เป็นภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
ด้านวรรณกรรมมา 1 ผลงาน
โดยบันทึกลงในกระดาษรายงาน